

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janusz Kaspryszyn
Sędziowie:	SSA Elżbieta Lipińska (spr.) SSA Dariusz Kłodnicki
Protokolant:	Katarzyna Stalewska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **K. G.**

przeciwko **(...) Bankowi (...) S.A.**
w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. akt I C 277/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia Sąd Okręgowy we Wrocławiu pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 02.01.2012 r. wystawiony przez (...) Bank (...) SA, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy (...) dnia 28.02.2012 r., o ile dotyczył on powódki, a dalej idące powództwo oddalił.

Sąd ten ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka poręczyła weksel in blanco w celu zabezpieczenia spłaty umowy kredytowej nr (...) z dnia 10.06.2008 r., zawartej przez pozwaną bank – (...) Bank (...) SA ze spółką (...) Sp. z o.o. W tym samym dniu powódka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji w związku z udzielonym poręczeniem wekslowym. Dnia 11.01.2012 r. strona pozwana wystąpiła do Sądu Rejonowego (...) o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi głównemu tj. Spółce (...) Sp. z o.o. oraz poręczycielom wekslowym w osobach

powódki, J. L. oraz W. R.. Wniosku strona pozwana nie poprzedziła wystosowaniem do powódki wezwania do wykupu weksła z informacją o jego wypełnieniu.

Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu strona pozwana dołączyła następujące dokumenty: bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 02.01.2012 r., umowę kredytu nr (...), umowę ugody (...) z dnia 30.06.2011 r. oraz oświadczenie dłużników solidarnych o poddaniu się egzekucji prowadzonej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez wierzyciela do kwoty 300.000 zł w stosunku do dłużników solidarnych (...) Spółka z o.o. we W. i W. R. oraz dłużników solidarnych: powódki K. G. i J. L. do kwoty 240.000 zł. W aktach sprawy o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, sygn. akt I Co 153/12, brak było deklaracji wekslowej.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2012 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego (...) nadała klauzulę wykonalności temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko dłużnikom solidarnym (...) Sp. z o.o. we W., powódce K. G., J. L. i W. R. w zakresie kwoty 112.663,07 zł z tytułu należności głównej. Dalej idący wniosek sąd oddalił.

Na podstawie tego bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzonego klauzulą wykonalności przez Sąd Rejonowy (...) w sprawie o sygn. akt I Co 153/12, z wniosku wierzyciela – strony pozwanej – przeciwko dłużnikom: W. R., J. L. i powódce wszczęto postępowanie egzekucyjne o sygn. akt KM 665/12. Na mocy postanowienia z dnia 13.08.2012 wydanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...), R. K., egzekucję prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w L. K. K..

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy uznał, że powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie, jednakże z innych względów aniżeli te, które powódka wskazała w pozwie.

Powołując się na treść i interpretację art. 97 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U.2012 r. poz.1376) Sąd ten stwierdził, że przeciwko powódce jako osobie, która podpisała poręczenie wekslowe, mógł zostać wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny. Spełniona została także przesłanka obejmowania przez rzeczony tytuł roszczenia banku wynikającego bezpośrednio z czynności bankowej, albowiem powódka, jak sama przyznała w pozwie, poręczyła weksel in blanco w celu zabezpieczenia spłaty umowy kredytowej nr (...) z dnia 10.06.2008 r. Poręczenie wekslowe jest zaś czynnością bankową w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe uprawniającą bank do wystawienia przeciwko poręczycielowi wekslowemu bankowego tytułu egzekucyjnego na podstawie art. 97 ustawy – Prawo bankowe. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2000 r., III CZP 22/00, Mon.Praw. 2001, nr 1, s. 26).

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut powódki, zgodnie z którym jej poręczenie wekslowe było nieważne z uwagi na nieważność ze względów formalnych weksła in blanco, na podstawie którego wystawiony został bankowy tytuł egzekucyjny. Nie ulega wątpliwości, iż weksel in blanco w chwili wystąpienia przez stronę pozwaną z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie zawierał oznaczenia sumy wierzytelności oraz remitenta wekslowego. Zgodnie zaś z art. 102 ustawy – Prawo wekslowe nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w innych ustępach. Braki weksła in blanco, które podlegają konwalidacji i nie powodują ex lege nieważności weksła to jedynie: brak oznaczenia terminu płatności weksła, brak oznaczenia miejsca wystawienia weksła oraz brak określonego miejsca płatności. A contrario wynika stąd, że pozostałe braki powodują nieważność weksła. Nie wolno jednakże zapominać, że zobowiązanie osoby podpisującej weksel powstaje już z chwilą wystawienia weksła. W sprawie nie było zatem wg Sądu Okręgowego żadnych uzasadnionych podstaw do stwierdzenia nieistnienia zobowiązania wekslowego powódki w oparciu o braki formalne weksła in blanco.

Zobowiązanie powódki jednakże z powodu niewypełnienia weksła przez stronę pozwaną w chwili wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu się nie zaktualizowało, w związku z czym nie było podstaw do dokonania konwersji poręczenia wekslowego na poręczenie cywilne. Zobowiązanie powódki względem pozwanego banku zatem, o ile w chwili nadania klauzuli bankowemu tytułowi egzekucyjnemu istniało, o tyle nie było jeszcze wymagalne. Pełne skutki prawne może bowiem wywoływać jedynie weksel wypełniony i odpowiadający

warunkom określonym przepisami prawa. Poręczenie wekslowe powódki nie mogło stanowić podstawy wydania bankowego tytułu wykonawczego przeciwko powódce, gdyż w momencie jego wystawienia weksel in blanco nie został jeszcze uzupełniony. Tym samym, wobec de facto nieistnienia prawidłowego tytułu wykonawczego, brak było podstaw do nadania przez sąd klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) w jakimkolwiek zakresie. Zgodnie bowiem z utrwaloną linią orzecniczą, jeżeli w momencie wystawienia bankowego tytułu wykonawczego przez bank zobowiązanie z poręczenia wekslowego nie jest jeszcze wymagalne, a nie wiąże też stron umowa poręczenia cywilnego, nie występują przesłanki przewidziane w art. 53 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, uprawniające bank do wystawienia takiego tytułu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.01.200 r., I CK 21/03, LEX nr 599508).

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków w sprawie o sygn. akt I Co 153/12 nie dokonał rzetelnej oceny zgodności bankowego tytułu egzekucyjnego z przepisami prawa, który to obowiązek na nim spoczywał. Zgodnie bowiem z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2009 r. w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd bada nie tylko przesłanki z art. 786² k.p.c., ale także, czy dokument przedłożony przez bank spełnia wynikające z przepisów prawa bankowego przesłanki ważności i skuteczności bankowego tytułu egzekucyjnego, a nadto inne wymogi, które dotyczą każdego tytułu egzekucyjnego (III CZP 90/09, LEX nr 553702).

Z powyższych względów w świetle art. 840 §1 pkt 1 istniały zdaniem Sądu I instancji przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wobec powódki. Dalej idące powództwo Sąd oddalił, albowiem powódka występowała w sprawie jedynie w swoim imieniu, zaś przedmiotowy tytuł wykonawczy dotyczył również innych dłużników, tj. (...) Spółka z o.o. we W., W. R. oraz J. L.. Z uwagi na fakt, że pozostali dłużnicy nie wystąpili z powództwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, tytuł ten w zakresie ich dotyczącym pozostaje w mocy. Sąd nie jest bowiem kompetentny z urzędu do uchylania, nawet nieprawidłowego, postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2002, Nr 163, poz. 1349).

Apelację od tego wyroku w części uwzględniającej powództwo złożyła strona pozwana, zarzucając w zaskarżonym zakresie naruszenie art. 786² § 1 kpc w związku z art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przez przyjęcie przez Sąd I instancji, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko poręczycielowi wekslowemu bank jako wierzyciel zobowiązany jest przedłożyć wypełniony weksel na okoliczność wymagalności zobowiązania z weksla.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę w/w wyroku w zaskarżonym zakresie i oddalenie powództwa, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku – o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w uchylonym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny uznał ją za bezzasadną. Pozwana nie kwestionuje stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji, ograniczając się do postawienia zarzutu naruszenia prawa materialnego. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny stan ten przyjął za podstawę swojego rozstrzygnięcia. Uznał także, że ze stanu tego Sąd Okręgowy wyciągnął trafne wnioski. Wynika z niego, że powódka była poręczycielką wyłącznie wekslową. Oczywiście sam w sobie ten fakt nie stanowiłby żadnej przeszkody w wystawieniu bankowego tytułu wykonawczego, bowiem słusznie stwierdza Sąd I instancji, że poręczenie wekslowe jest czynnością bankową w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, uprawniającą bank do wystawienia przeciwko poręczycielowi wekslowemu bankowego tytułu egzekucyjnego na podstawie art. 97 ustawy – Prawo bankowe. Jednak, jak dalej słusznie wywodzi ten Sąd, odpowiedzialność poręczyciela wekslowego, choć solidarna, pozostaje subsydiarna w stosunku do odpowiedzialności wystawcy weksla, czyli mówiąc inaczej, jego zobowiązanie nie jest wymagalne, jak długo nie jest wymagalne zobowiązanie wekslowe dłużnika – wystawcy. Wbrew zaś stanowisku strony pozwanej nie może to nastąpić, dopóki

weksel nie zostanie uzupełniony. Cała argumentacja przeciwna, zawarta w uzasadnieniu apelacji świadczy o głębokim niezrozumieniu znaczenia wypełnienia weksla przez pełnomocnika strony pozwanej.

Prawo wekslowe używając w art. 10 wyrażenia „weksel, niezupełny w chwili wystawienia” wskazuje tym samym, iż taki dokument nie może być uznany za papier bezwartościowy. Zawiera on już zobowiązanie wekslowe, bowiem wystawca lub akceptant złożyli na nim swoje podpisy właśnie w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Z chwilą uzupełnienia weksla in blanco zgodnie z wolą wystawcy lub akceptanta i w sposób nadający mu cechy weksla własnego lub trasowanego staje się on wekslem. Jednakże zobowiązanie z poprawnie uzupełnionego weksla istnieje od chwili złożenia na nim podpisu, a nie dopiero od chwili uzupełnienia weksla (por. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, LEX nr 137623; postanowienie SA w Poznaniu z 14 listopada 2003 r., II AKz 835/03, Wokanda 2004, nr 5, s. 43 oraz poglądy doktryny np. A. Szpunar, Komentarz..., s. 95, według którego weksel in blanco jest wekslem, jednakże zobowiązanie z takiego weksla jest zobowiązaniem warunkowym, które wywoła skutki prawne z mocą wsteczną wówczas, gdy weksel zostanie poprawnie uzupełniony). Pomimo to, dopóki weksel in blanco nie zostanie uzupełniony w sposób nadający mu cechy weksla, osoby podpisane na wekslu in blanco nie mogą być traktowane jako zobowiązane wekslowo (por. wyrok SN z dnia 20 listopada 1930 r., Rw. III 1445/30, PS 1931, poz. 486). Jeżeli weksel in blanco zostanie uzupełniony niezgodnie z art. 1 i 2 albo 101 i 102, wówczas taki weksel będzie nieważny i osoby na wekslu podpisane nie są tym samym dłużnikami wekslowymi (por. Izabela Heropolitańska, Komentarz do art.10 ustawy – Prawo wekslowe). Powyższe rozważania prowadzą do wniosku o trafności rozstrzygnięcia, a w ślad za tym oddalenia apelacji w oparciu o art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach oparto na art. 98 kpc oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2002, Nr 163, poz. 1349).

bp